

Ei autu Laren kurotus, matkaa plä-källä riittää.

SKANTINAAVISET PARASUUTTIKARKELOT eli laskuvarjohyppyjen PM-kisat 1972

teksti & kuvat: RALF NORRE

Paljon ihmeellisiä asioita tapahtui laskuvarjohyppyjen pohjoismaisissa mestaruuskilpailuissa, jotka viime kesänä hypättiin Norjassa. Valtioittain vain näiden ihmeellisten asioiden joukkoon ei sopinut suomalaismestaruuksia, mutta kolme pronssia kuitenkin. Tässä joukkueenjohtajan raportti.

SKANTINAAVISET PARASUUTTIKARKELOT 1972,

eli laskuvarjohyppyjen pohjoismaiset mestaruuskilpailut, pidettiin tänä vuonna Jarlsbergin lentokentällä Norjassa. Laskuvarjohyppyjen keskuustoimikunnan (LuKT) määräämien karsintaperusteiden mukaan muodostui Härmlandin edustusjoukkueen kokoonpano seuraavasti: Antero "Antsa" Takkala, 34 vuotta/1186 hyppyä, Harri "Kitu" Toivonen 27/912, Seppo "Sepe" Piiltti, 25/482. Lauri "Lare" Karhu, 27/359, Tatu "Daffi" Soini, 24/337 sekä Olavi "Enska" Kilpinen, 21 vuotta/295 hyppyä. Hyppääjien ikä/hyppyluku oli lähtöpäivän tilanne. Edellä mainittujen lisäksi lähtivät matkaan tuomarimme tehtävissä Erkki "Eetu" Hakanen sekä joukkueen johtajana allekirjoittanut.

Avajaispäivän ensimmäinen briefing pidettiin klo 10.00. Kilpailujen johtaja, sotilaallisen käyttäytymisen omaava herra, jonka päähineen merkkikokoelmasta saattoi päätellä hänen käyneen läpi kaikki tämän vuosisadan vähänkin merkittävät sodat ja laskuvarjohyppykilpailut, ja joka tunnusti nimen

Eilif Ness omakseen avasi ensimmäisen virallisen briefingin toteamalla, että ruotsalaiset puuttuvat. Kävi ilmi, että viralliset avajais-seremoniat tapahtuivat klo 13.00, rullaustien viereen pystytettyjen lipp-tankojen kohdalla maalirissun tässä. Tämän jälkeen, siirryttiin laskuvarjohyppyshow käyntiin.

"Nessinen" kävi läpi hyppyshown ohjelma. Lupaavalla kuulosteli. Kolmella lentolaitteella, Dragon Rapidilla, helikopterilla ja Cessna 172:lla, oli tarkoitus viihdyttää yleisöä runsaan kolmen tunnin jatkuvalla hyppytoiminnalla. Jokainen kilpailuihin osallistuva maa sai yhden kolmen tonnin helikopterikeikan, jonka saivat käyttäjä oman maun mukaan ilmoitettuaan kuitenkin sitä ennen järjestäjille mitä aikoivat tehdä. Kitu ilmoitti tullessaan kilpailemaan eikä pelleilemään, joten joukkueestamme jäi jäljelle viisi miestä, jotka Antsan johdolla päättivät yrittää viiden miehen tähtea.

Järjestäjien showohjelmaan sisältyi mitä erilaisimpia varjostintempuja. "Nessinen" jatkoi tehtäviä ja täsmällisiä lähtöaikoja. Hyppysuomen viimeisenä ohjelma-ohjelmalla oli tarkoitus yrittää neljentoista (14) miehen

tähtea. Tästä viimeisestä ohjelmanumerosta vastasi kilpailujen ylituomari. Hän oli USA:n seitsemännen armeijan laskuvarjohyppyryhmän johtaja, kapteeni Mike McPherson. Herra, joka tyypillisellä amerikkalaisella elämänsenteellaan ilmoitti olevansa meitä kaikkia monta vuotta edellä tällä sektorilla. Erehtymätön herra ja hidalgo, joka tiesi kaiken ja tunti kansainväliset tavat ja säännöt. Hän oli "kuningas" jonka edessä kaikki kilpailujen järjestäjät, kilpailujen johtajasta tankkausapulaiseen, kumartuivat syvään kysyessään häneltä viisaita ohjeita ja neuvoja. Vaikkutti yhteen aikaan jopa siitä, että meidän Antsamme oli kohdannut parempansa.

Kuningas McPherson nousi miltei pöydälle ja ilmoitti tarvitsevansa kolmelta alemmaa kastia olevaa laskuvarjohyppääjää mukaan yritykseen. Parasta saatavilla olevaa ainesta. Tähän hiennoon ja arvostettuun seuraan uskaltanut ainoastaan yksi suomalainen. Kukas muu kuin meidän ikioma prinssi-everstimme Antsa. Me vähäpätöisemmät alan yrittäjät saimme luvan poistua ja Mike piti briefingin omalle klanilleen.

Saimme nähdä varsin mukin menevän shown. Oli naisten ryhmähyppy, seitsemän eri varjotyypin ryhmähyppy, oli roikkomista koneen alla, oli muuta ilma-akrobatiaa, oli vaikuttava kuuden miehen liuku eri suuntiin savuilla. Oli irroittautumisia ja hyppyjä useammalla varjolla, oli eri maitten tylynäytteet joista oli sanottava, että suomalaisten tähtiyrittäjä meni täysin penkin alle.

Ja sokerit pohjalla eli shown viimeinen ohjelma-numero, ison tähden yritys. Kuningas McPherson kokosi laumansa, kuormautti heidät Dragon Rapidin ja helikopteriin. Nousivat korkeuksiin ja hyppäsivät. Maasta katsottuna vaikutti siltä, että kysymyksessä oli melkoinen hässäkkä, joka salaiseksi jäisi. Loppuvaiheessa syntyi kuitenkin pieni rinki, jonka ympärillä hässäköinti jatkui aina purkamiseen saakka. Aukaisivat varjonsa ja laskeutuivat turvallisesti maan kamaralle. Odotin, että kuningas olisi kerännyt laumansa turmista varten, mutta näin ei tapahtunut. Sen sijaan "Nessinen" kokosi iloisesti hymyillen ryhmän ympärilleen ja nosti känsensä korkealle taivasta kohti kehoittaen kaikkia tähdessä mukana olleita tekemään samoin. Nousi seitsemän kättä. Meidän prinsiesieverstillämme Antsalla oli käsi pystyssä, mutta kuningas McPhersonilla tuntui riittävän selityksiä siitä miksi hän ei voinut kättään nostaa. Oli miten oli. Minun mielestäni norjalais-tanskalais-suomalais-yhteistyönä tehty seitsemän miehen tähti oli komea päätös avajaispäivän tapahtumille.

TYYLIIHYPYT

Ensimmäisen kilpailupäivän aamu valkeni sään suhteen yhtä lupaavana kuin aikaisemmatkin. Aamiaisen syötiin ohjel-

man mukaisesti klo 7.30, jonka jälkeen seurasi briefing. Ensimmäiseksi lajiksi ilmoitettiin tyylilyhyppy ja kilpailut aloitettiin kilpailunumeroarvonnan ja koehyppyn jälkeen väliittömästi.

Lajin ennakkosuosikkina pidettiin yleisesti meidän Antsamme, edellisten PM-kisojen tämän lajin kultamitalipoikaamme. Pahimpina uhkaajina Leif Nilsson ja Tony Månsson Ruotsista sekä Egil Hansen Norjasta. Ensimmäisen kierroksen jälkeen otti Antsa johtopaikan haltuunsa ajalla 9,2 joka oli tulemaan kilpailujen paras aika. Seuraavaksi sijoittui ruotsalainen Jonas Wallberg ajalla 9,5. Kolmanneksi Egil Hansen ajalla 9,7 ja seuraavina Leif Nilsson 10,3 Tony Månsson 10,5 sekä Norjan Iver Haugsbakken 11,0.

Kuuden parhaan joukossa oli yksi suomalainen toisen kierroksen alkaessa. Siitä toisesta kierroksesta tuli meidän näkökulmastamme katsoen varsin kohtalokas, sillä kierroksen päätyttyä ei suomalaisia näkynyt enää kuuden parhaan joukossa. Toisen kierroksen nopeimman ajan saavutti Leif Nilsson lopputuloksellaan 9,8, johon mahtuu 0,5 sekunnin käännösvirhe. Egil Hansen 10,2 Jonas Wallberg ja Tony Månsson molemmat 10,5 sekä Iver Haugsbakken 11,2.

Missä Antsa? Antsa teki taktisen virheen yrittäessään lii-kaa, teki voltvirheen ja sai loppuajaksi 13,4.

Kolmannen ja ratkaisevan kierroksen alkaessa oli kilpailu kärjessä kiristynyt. Hansen 19,9, Wallberg 20,0, Nilsson 20,1. Kärkikolmikolla oli 0,1 sekunnin ero toisiinsa. Oli kysymys hermoista. Kolmannella kierroksella Antsa rävytti huomatta nimiinsä myös kisojen toiseksi parhaan ajan 9,3, ja puhtaan. Voi kirottua sitä keskimmaista sarjaa!!! Eivät hermoilleet myöskään kärkipään kaverit. Hansen piti pintansa ja esitti puhtaan sarjan aikaan 9,6. Myös Wallbergin hermot olivat kunnossa, puhdas sarja 9,7. Näin kullaa ja hopeamitalin väliseksi eroksi muodostui 0,2 sekuntia. Nilsson ja Månsson hermoilivat molemmat saaden virheitä. Månsson nousi pronssille. Antsa nousi loistavan kolmannen hyppynsä ansiosta viidenneksi. Oli päättynyt päivä Lapuan ja . . . . . julkaisen oheisena hieman lopputuloksia.

Tyylilyhyppyjen lopputulokset:

1. Egil Hansen, Norja 29,5 sek (9,7—10,2—9,6),
2. Jonas Wallberg, Ruotsi 29,7 sek (9,5—10,5, 5—9,7),
3. Tony Månsson, Ruotsi 31,3 sek (10,0+0,5—10,5—9,3+1,0),
4. Leif Nilsson, Ruotsi 31,6 sek (10,3—9,3+0,5—9,5+2,0),
5. Antero Takkala, Suomi 31,9 sek (9,2—9,9+3,5—9,3)
6. Iver Haugsbakken, Norja 32,5 sek (11,0—11,2—10,3)
9. Harri Toivonen, Suomi 34,6 sek (10,1+2,0—10,7+0,5—10,8+0,5),
10. Seppo Piiltti, Suomi

16. - 28. 7. 1972

Ilmestys 12 / 1972

▲▲▲ Joukkueemme lähdössä suorittamaan UH-1B:stä hyppyshow'n ohjelmanumeronsa. Vasemmalta: Lare, Enska, Sepe ja Daffi (Antsan kasvat häämöttävät kopterin sisuksista).

▲▲ Kilpailunumeroarvonta käynnissä. Vasemmalta: Antsa, Anders Wimmerstedt, Leif Nilsson, Lare, Daffi, "Nessinen" ja kuningas McPherson.

▲ Kitu arvostelee muitten tyyliisuurituksia ja Daffi ottaa aikoja.

34,6 sek (12,4—11,4—11,0), 14. Tatu Soini, Suomi 38,6 sek (12,0—12,8—13,3+0,5), 15. Olavi Kilpinen, Suomi 38,7 sek (12,7—12,4+0,5—12,1+1,0), Lauri Karhu, Suomi 39,1 sek (11,9—13,4—13,8)

HENKILÖKOHTAISET TARKKUUSHYPYT

Koitti uusi aika ja uudet kujeet. Seuraavana lajina oli henkilökohtaiset tarkkuushypyt. Viisi hyppyä, lähtökorkeus 700 m ja kaikki hypyt laskettuna yhteen. Sääolosuhteet: parhaat mahdolliset. Aurinkoinen ja pilvetön taivas. Suunnaltaan vakaat ja voimakkuudeltaan heikko tuuli. Koneet: helikopteri UH-1B ja Cessna 172. Muu kalusto: hyvä, lukuunottamatta tuulipussia. Maalialue: surkein näkemäni.

Eetu informoi kuningas McPhersonia meidän näkemysistämme kyseisestä tuulipussista, mutta koska hän lyhyesti ja ytimekkäästi ilmoitti "I don't think so", jäi pussi paikalleen sellaisenaan.

Maalialue oli karmeimmin kiviröykkiö mitä olen tähän tarkoi-

tukseen nähnyt käytettävän. Jo harjoitushyppyjen aikana olivat joukkueemme jäsenten hypyhaalarit repeytyneet miltei käytökkelvottomiksi, iho oli paikka paikoin kolhiutunut verinaarmuille ja jäseniä särki. Eipä ihme, että paikalliset hyppääjät liikkuvat hyvin suurelta osin kainalosauvoilla. Oli sekä jalvoja että käsiä kipsissä. Ei puuttunut muuta kuin teksti J. W. Snellman vertytelypukujen selkämkyksistä, niin tilanne olisi tuntunut suorastaan tutulta. Keskustelin järjestäjien kanssa maalialueen kovuudesta. He ihmettelivät, nostivat olkapäitään ja ilmoittivat, että sen parempaa maalialuetta ei löydy koko maasta. Siitä sitten vaan.

Ensimmäisenä hypäsi Tanskan Ole Petersen, tulos 0,48. Kirottua! Tyylihyppyissä tanskalaiset korjasivat tapansa mukaisesti kaikki viimeiset sijat, mutta mistäs he ovat oppineet hyppäämään tarkkuutta? Sain lievän shokin.

Kilpailu jatkui ja ensimmäisen kierroksen päätyttyä saimme todeta ennakkosuosituksemme pitäneen pintansa. Kierrok-

sen kahdesta kilautuksesta vastasivat Ruotsin erikoismies Leif Engelin ja Norjan Per Stai. Seuraavina ruotsalaiset Månsson 0,03 ja Björn Ekblad 0,05. Antsan avaus oli 0,34 sijoittuen kuudenneksi ja Kitun 0,85, sijoitus tässä vaiheessa 11.

Toisella kierroksella alkoi Ruotsin erikoismiehen alamäki. Tuloksella 0,58 hän putosi viidenneksi. Kierroksen kolmesta kilautuksesta eli 0,00 tuloksesta vastasivat Antsa, nousten kolmanneksi, sekä TANSKALAISET Poul Hansen ja Erik Justesen. Ekblad tekaisi tuloksen 0,08 ja nousi kärkeen yhteistuloksella 0,13. Månssonin toinen, 0,15, nosti hänet toiseksi yhteistuloksella 0,18. Kitu paranteli asemiaan tuloksella 0,24 ja nousi seitsemänneksi.

Kolmannella kierroksella kärki pysyi ennallaan, sillä kaikki kolme, Ekblad, Månsson ja Antsa kilauttivat. Myös Kitu tekaisi nollanollan ja nousi pari pykälää, eli viidenneksi. Ruotsin erikoismies teki 0,60 ja alamäki jatkui. Neljännen kierroksen jälkeen voitiin todeta, että Ruotsi oli saamassa uuden erikoismiehensä, sillä Björn Ekblad teki toisen peräkkäisen, 0,00 tuloksen ja säilytti kärkijoituksensa yhteistuloksella 0,13. Toiseksi nousi Antsa, tehtyään kolmannen peräkkäisen 0,00 tuloksen, yhteistuloksella 0,34, joka oli avaushypyn tulos. Tässä vaiheessa oli Tanskan yllättäjästä, Poul Hansen nousi kolmanneksi yhteistuloksella 0,61. Neljänneksi putosi Månsson yhteistuloksella 0,65. Kitu säilytti viidennen sijansa tekaisemalla toisen peräkkäisen 0,00 tuloksensa. Vielä keran järjestys ennen ratkaisevaa viidettä hyppykierrosta: Ekblad, Ruotsi 0,13, Takkala, Suomi 0,34, Hansen, Tanska 0,61, Månsson, Ruotsi 0,65, Toivonen, Suomi 1,09 ja Petersen, Tanska yhteistulos 1,49.

Siinä kuusi parasta, joitten joukosta mitalimiehet kaiken järjen mukaan tulisi löytää. Jännitystä lisäsi vielä se, että yleismestaruus tulisi ratkaistamaan tällä samaisella hyppykierroksella. Yleismestari on se varsinainen POHJOISMAIDEN MESTARI ja yleismestaruuteen vaikuttaa henkilökohtaiset tulokset tyyli- ja tarkkuushyppykilpailuissa. Yleismestaruuden kultamitalin syrjässä roikkui, tyylihyppy mukaan luettuna, tässä vaiheessa oikeastaan vain kolme hyppääjää. Antsa, Månsson sekä Wallberg, joka tarkkuudessa oli kahdeksantena ennen viimeistä hyppyä.

Viides ja viimeinen kierros pyörähti käyntiin. Jos Antsan toinen tyylihyppy meni pieleen, niin vielä enemmän pieleen meni hänen viimeinen henkilökohtainen tarkkuushyppynsä. Tekaisemalla tuloksen 1,07 hän menetti otteen yleismestaruuden kullasta ja takuuden himmeimmästäkin mitalista. Tämän tuloksen tekemiseen palaan myöhemmin. Kitu rävytti sen enempää hermoilematta (ihme kyllä) kolmannen peräkkäisen 0,00 tuloksensa ja nousi kerrassaan hienosti pronssiselle mitalille. Hänen

ensimmäisen hyppynsä jälkeinen sijaluku oli 11. ja nyt lopullisessa tuloluettelossa tuli sijaluvuksi merkittävä 3, joten suoritus oli kauttaaltaan hyvä.

Jos Kitun suoritus oli hyvä, niin Björn Ekbladin suoritus oli mielestäni kerrassaan kiitettävä. Ruotsin uuden erikoismiehen hermot rupesivat ilmeisesti rakoilemaan loppua kohden, sillä hänen viimeinen hyppynsä oli koko hänen sarjansa huonoin. Hyppy jäi kahdenkymmenen kahden sentin päähän pläkän reunasta. Viiden hypyn yhteistulos 0,35. Ainoa lopputulos, joka jäi alle metrin. Ei ollut epäilystään kenelle kirkkain mitali kuului.

Tony Månsson tekaisi viimeisellään tuloksen 0,41 ja sai lopputuloksen 1,06. Tämä lopputulos oikeutti paikanvaihtoon Antsan kanssa. Månsson nousi neljänneksi sijalta hopealle ja Antsa putosi harmittavalla tavalla hopealta neljänneksi sijalle. Viidenneksi ja kuudenneksi tulivat kilpailun piirteät suuryllättäjät, tanskalaiset Ole Petersen ja Poul Hansen.

Henkilökohtaisen tarkkuushyppykilpailun lopputulokset:

1. Björn Ekblad, Ruotsi 0,35 m (0,05—0,08—0,00—0,00—0,22)
2. Tony Månsson, Ruotsi 1,06 m (0,03—0,15—0,00—0,47—0,41), 3. Harri Toivonen, Suomi 1,09 m (0,85—0,24—0,00—0,00—0,00), 4. Antero Takkala, Suomi 1,41 m (0,34—0,00—0,00—0,00—1,07), 5. Ole Petersen, Tanska 1,49 m (0,48—0,17—0,84—0,00—0,00)
6. Poul Hansen, Tanska 1,95 m (0,55—0,00—0,02—0,04—1,34), 9. Tatu Soini, Suomi 3,51 m (1,87—0,72—0,00—0,74—0,18), 19. Seppo Piiltti, Suomi 9,41 m (2,32—1,27—4,91—0,82—0,09), 21. Lauri Karhu, Suomi 11,67 m (4,23—0,83—3,85—0,82—1,94), 22. Olavi Kilpinen, Suomi 11,70 m (1,68—0,74—0,24—4,18—4,86).

YLEISMESTARUUS

Pohjoismaiseksi yleismestariksi 1972 selvisi Jonas Wallberg, Ruotsi. Toinen sija tyylihyppyssä ja seitsemäs henkilökohtaisessa tarkkuushyppykilpailussa oikeutti tähän tavoiteltuun titteliin. Jonas Wallberg oli alkukesän harjoitellut tiiviisti (yli 200 hyppyä) Elsinossa, Californiassa, joten hänen nyt saavuttamaa voittoa voitaneen pitää osoituksena siitä, että tiivis ja keskitetty harjoittelu antaa hyvän tuloksen.

Yleismestaruuden lopputulokset:

1. Jonas Wallberg, Ruotsi 31,75 pist.
2. Tony Månsson, Ruotsi 32,36 pist.
3. Antero Takkala, Suomi 33,31 pist.
4. Egil Hansen, Norja 34,59 pist.
5. Rolf Tangen, Norja 35,48 pist.
6. Harri Toivonen, Suomi 35,69 pist.
12. Tatu Soini, Suomi 42,11 pist.
13. Seppo Piiltti, Suomi 44,21 pist.
19. Olavi Kilpinen, Suomi 50,40 pist.
20. Lauri Karhu, Suomi 50,77 pist.

JOUKKUETARKKUUS

Henkilökohtaisen tarkkuushyppykilvan neljännen kierroksen jälkeen kilpailun johto pyysi

meisenä hyppäävä kilpailija pystyy ainakin osittain taktikoimaan alkupään hyppääjiin nähden koska hän useimmiten tietää heidän tuloksensa ennen omaa hyppyään.

Oli miten oli, Antsan protestilla ei ollut laillista perustaa (puhumattakaan urheilullisesta) sillä säännöissä ei sanottu TÄSMÄLLEEN viidesosa vaan NOIN viidesosa. Antsan tullessa takaisin kämpiltä oli streameri ja koehyppääjä joukkuekilpailua varten heitetty. Ilmoitin hänelle päätöksestäni olla jättämättä joukkueemme protestia ja kehoitin häntä unohtamaan menneet harmittavat epäonnistumiset, sillä edessä oli valmistautuminen joukkuekilpailuun.

Ja kissan viikset. Antsa ilmoitti jäävänsä pois joukkuekilpailusta. Kertoi loukanneensa jalksansa viimeisellä hypyllään. Koska en ollut havainnut mitään tällaisia oireita protestirahajuoksussa ryhdyttiin asiasta 'keskustelemaan'. Loppujen lopuksi Antsa ilmoitti menettäneensä halut ja hyppyfiilingin, joten hän pelkäsi töppäävänsä joukkuehyppyissä. Ilmoitin luottavani enemmän epäviireiseen Antsaan ja hänen kilpailukokemuksensa kuin epäviireiseen Sepeen taikka Lareen, mutta ei. Yritimme koko joukkueen voimalla, yhdessä ja erikseen, mutta ei.

Koko soppa ei varmastiakaan ollut omiaan parantamaan joukkueen henkistä latautumista tulevaa koitosta varten. Ensimmäisen kilpailujoukkueen ollessa jo ilmassa tuotti 'neuvottelutaitoni' tulosta ja Antsa lupasi hypätä sillä ehdolla, että kukaan ei moittisi jos hän epäonnistuu. Kirottua. Aivan kuin jotain toista olisi moitittu epäonnistuttuaan. Se siitä. Tilanne oli ohi ja kilpailu saattoi alkaa myös meidän joukkueemme kohdalta.

Ensimmäisenä hyppäsi Norjan joukkue. Tangen 0,80, Hansen 0,32, Stai 1,08 ja Haugen 1,35. Yhteistulos 3,55. Seuraavaksi suoritti Ruotsin joukkue ensimmäisen hypynsä. Wallberg 0,10, Månsson 0,00, Wimmerstedt 0,00 ja Ekblad 0,84. Yhteistulos 0,94. Ruotsalaiset olivat todella kovassa kunnossa. Tuli härmäläisten vuoro esiintyä. Antsa 0,24, Kitu 0,18, Daffi 0,00 ja Enska, joka arvokas ilme kasvoillaan rävytti tuloksen 4,54. Yhteistuloksemme 4,96. Tanskalaiset saavuttivat ensimmäisellä yhteistuloksen 8,57.

Toisella kierroksella norjalaisen yhteistulokseksi kirjattiin 4,08. Ruotsalaiset pysyivät kärjessä saaden toisen hypyn yhteistulokseksi 1,87. Månsson ja Wimmerstedt olivat kilauttaneet toistamiseen. Härmän häjyt tekivät yhteistuloksen 4,01 ja Tanskan iloiset 4,68.

Viimeisen kilpailulajin viimeiselle hyppykierrokselle lähdeittäessä oli tilanne se, että Ruotsi johti tuloksella 2,81, Norja oli toisena tuloksella 7,63, Suomi kolmantena tuloksella 8,97 ja Tanska piti perää tuloksella 13,25. Tanskalaiset eivät antautuneet ilman taistelua ja tekivät kolmannen

kierroksen parhaimman yhteistuloksen 3,05.

Meidän poikiemme loppukierroksen tuloksena oli kierroksen toiseksi paras yhteistulos 3,29. Vaan ei riittänyt norjalaisille, puhumattakaan ruotsalaisista. Norjalle kirjattiin kierroksen yhteistulokseksi 4,14 ja Ruotsille 3,50. Ruotsin joukkueen voimahahmo tässä lajissa oli tällä kertaa Anders Wimmerstedt. Sijoittuuaan henkilökohtaisessa tarkkuushyppykilpailussa viidenneksitoista (15) tuloksella 7,30 hän teki joukkuekilvassa hattutempun ja kilautti (0,00) kaikilla kolmella hypyllään.

Joukkuekilpailun tulokset, lukuunottamatta ehkä Ruotsia, olivat mielestäni yllättävän heikkotasoiset. Ruotsi voitti kullan yhteistuloksella 6,31, Norjalle lankesi hopeaa tuloksella 11,77 ja Suomelle pronssia 49 senttiä Norjalle hävinneenä.

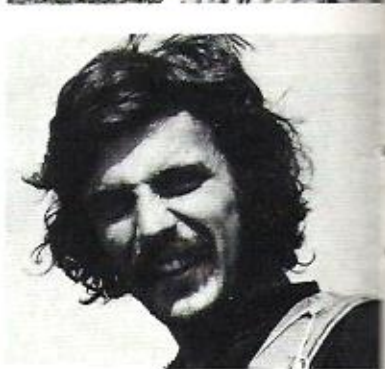
Joukkuekilpailun lopputulokset:

- 1. Ruotsi 6,31 m**
Jonas Wallberg (0,10—1,42—0,85), Tony Månsson (0,00—0,00—0,63), Anders Wimmerstedt (0,00—0,00—0,00), Björn Ekblad (0,84—0,45—2,02).
- 2. Norja 11,77 m**
Rolf Tangen (0,80—0,04—1,07), Egil Hansen (0,32—0,48—0,68), Per Stai (1,08—1,14—1,61), Roar Haugen (1,35—2,42—0,78).
- 3. Suomi 12,26 m**
Antero Takkala (0,24—1,71—1,20), Harri Toivonen (0,18—0,16—0,09), Tatu Soini (0,00—0,64—1,69), Olavi Kilpinen (4,54—1,50—0,31).
- 4. Tanska 16,30 m**
John Holstein-Magnussen (0,35—2,09—1,61), Ole Petersen (2,41—2,11—1,25), Erik Justesen (5,38—0,48—0,10), Poul Hansen (0,43—0,00—0,09).

PROTESTI JA JÄLKIEPIÄ

Kilpailujen ainoa virallinen protesti (sisäänjätetty) juontaa juurensa henkilökohtaisen tarkkuushyppykilpailun neljänneksi kierrokselta. Sen allekirjoitti Tanskan joukkueen johtaja.

Tapahtumaa edelsi tilanne, jossa hyppyvuorossa olivat kaksi tanskalaista, kaksi suomalaista ja yksi norjalainen kilpailija. Kilpailu oli jatkunut pieniä taukoja lukuunottamatta yhtämittaisesti. Tuulen voimakkuus oli viimeisten tuntien aikana pysynyt 0—2 m/sek vaiheilla. Helikopteri noudatti samaa hyppylinjaa, jota oli koko päivän ajan noudatettu. Ensimmäinen hyppääjä irtautui lentolaitteesta ja aukaisi varjonsa. Tässä vaiheessa hän ilmeisesti havaitsi, että tuulipussi oli kääntynyt 180°. Seurauksena oli se, että hän ajoi kiireesti maalialueen yli ja haki lähestymislinjaansa päinvastaiselta suunnalta kuin aikaisemmalla hypyllään. Päästyään "väärälle" puolelle hän joutui katkerasti toteamaan, että nekin vähäiset ja heikot tuulenpuuskat, jotka sillä hetkellä ilmaantuivat, tulivat samalta suunnalta kuin aikaisemminkin päivän mittaan.

● Kilpailujen ylituomari "kuningas" Mike McPherson.

● Pohjoismaiden mestari 1972 Jonas Wallberg, Ruotsi.

● "Protestipussi".

●●● joukkueiden johtajia nimeämään hyppääjät joukkuekilpailua varten. Neljä nimeä paperille viidennen kierroksen päättymiseen mennessä.

Jos olisin joutunut nimeämään joukkueen jo ennen lähtöä olisin kirjoittanut Antsan, Kitun, Sepen ja Laren nimet paperille. Kokeneimmat kisoissa kävijät. Nyt oli tilanne muutunut. Antsa ja Kitu olivat kunnossa mutta Sepe ja Lare olivat osoittaneet olevansa epäviireissä. Neljän hypyn jälkeen molemmilla oli koossa yli yhdeksän metriä per larvi. Sen sijaan Daffilla oli koossa vajaat 3,5 metriä ja Enskalla vajaat 7 metriä. Jos erot olisivat olleet pienemmät olisin todennäköisesti luottanut Sepen ja Laren kilpailukokemukseen mutta tässä vaiheessa heittäytyin radikaaliksi ja päätin luottaa Härmlandin hyppäävään nuoriin. Yhdistin vanhukset ja kuopukset kirjoittaen Antsan, Kitun, Daffin ja Enskan nimet paperille. Ilmoitin kokoonpanomme kilpailun johdolle ja siirryin seuraamaan henkilökohtaisen tarkkuuskilvan viimeistä kierrosta.

Antsan tekaistua 1,07 viimeisellä osan varautua hankaluuksiin. Tuntien prinssievertimme herkin luonteen ja hänen aikaisemmat tempauksensa kilpailuareenoilla seurasin mielenkiinnolla hänen saapumistaan maalialueelta. Hänen tulistuneista silmistään olin lukevinani sanan PROTESTI. Sain kuulla miten kuningas McPherson oli vaikutusvallallaan muuttanut tuomarien näkemykset ja saanut enemmistön puolelleen. Antsan hyppy mitattiin takamuksista eikä kantapäistä.

Sain Antsan tajuamaan, että tuomarien pätevyyttä vastaan ei voi protestoida. Tällöin hän yhtäkkiä havaitsi hypänneensä väärässä järjestyksessä. Siis protesti ja uusintahyppy. Yritin selittää, että hypyjärjestyksellä ei ollut mitään tekemistä hänen epäonnistumisensa kanssa. Sitä paitsi meillä ei ollut edes rahaa protestin jättämistä varten. Ei hätää. Antsa kirjoittaa ja Antsa maksaa joukkueemme puolesta. Aah kuinka isänmaallista. Antsa kirjoitti, löi lapun kouraani ja lähti juoksu-jalkaa hakemaan rahat kämpiltä.

Tutustuin protestiin, jossa hän vetosi sääntöjen XII pykälään kohtaan 2, todeten hypänneensä väärässä järjestyksessä. Säännöissä sanotaan, että ensimmäinen kierros hypätään numerojärjestyksessä, jonka jälkeen NOIN viidesosa alkupään hyppääjistä siirretään häntäpäähän kunkin kierroksen jälkeen. Näin oli tapahtunut ja tällä tavalla saatiin kiertoa aikaan eikä kenenkään tarvinnut kirotta kilpailunumeroarvonassa saatua numeroa. Muussa tapauksessa esimerkiksi vii-

Lopputuloksena oli se, että hypääjä ei päässyt maalialueelle. Hän oli tanskalainen.

Seuraava hypääjä teki samat virheet joutuen samaan tilanteeseen. Hänkin oli tanskalainen. Olivat kilpailun siihenastiset suuryllättäjät. Kaksi seuraavaa, samasta lentolaitteesta hypännyttä kilpailijaa tekivät täsmälleen samat virheet. He olivat suomalaisia. Daffi ja Enska. Vasta viimeisenä helikopterista hypännyt norjalainen kilpailija havaitsi tilanteen ja haki lähestymislinjansa samasta suunnasta kuin aikaisemmin, tosin varsin korkealta ja sillä seurauksella, että mies ajautui väkisin hieman yli.

Tämä riitti Tanskan joukkueen johtajalle. Intoa täynnä hän kävi kirjoittamaan protestiaan. Olihan kuningas McPherson luvannut, että protesteja ei tultaisi näkemään, sillä hänen periaatteisiinsa kuului, että kaikille annettaisiin "a fair chance". Tanskan joukkueen johtajan vaatiessa äänekkäästi uusintahyppyä kuningas vain ravisti päätään, koputti etusormellaan ohimoaan, jonka jälkeen osoitti äsken hypänneitä hypääjiä. Tästä tanskalaisen kuulakärkikynä sai lisää vauhtia ja protesti valmistui alta aikayksikön. Kynä rintataskuunsa vielä savuten hän jätti protestinsa sekä sääntöjen määräämän nipun paperirahaa kuningas McPhersonille.

Kilpailut keskeytettiin ruokailun ajaksi ja tuomaristo ryhtyi käsittelemään protestia kuningaan johdolla. Koska oli ilmeistä, että tuomariston päätös olisi negatiivinen valmistauduin käsittelemään protestia kansainvälisen juryn jäsenen ominaisuudessa. Ennen kilpailun aloittamista oltiin näet sovittu siitä, että kansainvälisen juryn jäseninä toimisivat kunkin maan joukkueen johtajat. Ilman äänioikeutta juryn kokoontuessa olisi se jäsen, jonka maan taholta protesti olisi jätetty. Keskustelin syntyneestä tilanteesta mm. Ruotsin joukkueen johtajan kanssa. Päädyimme siihen, että sääntöjä oltiin noudatettu joten kilpailijat olivat ilmeisesti arvioineet tulipussin kääntymisen väärin.

Tuomariston päätös oli negatiivinen ja asia siirtyi kansainvälisen juryn käsiteltäväksi. Sääntöjen mukaan tulipussin kääntymisellä ei ole merkitystä niin kauan kuin tuulen voimakkuus pysyy alle 3 m/sek. Tuomariston pöytäkirjoista kävi ilmi, että tuuli oli pysynyt tämän edellä mainitun rajan alapuolella. Muistaakseni korkein lukema oli vajaat 2 m/sek. Rupe sin miettimään, että mikäs voima sitä tulipussin rohjoa sit-

ten oli kääntänyt? Kuten oheisesta valokuvasta selviää, oli tulipussi asennettu hieman kallelleen ja tästä syystä pussin suuaukon tukirakenne pyrki kääntämään pussin tiettyyn suuntaan. Lisäksi tangon tukivaijerit oli kiinnitetty niin ylös, että mikään kovin heikko tuulenpuuska ei jaksanut nostaa pussin häntää eli alaosa seuraavaan vaijerivälikköön. Kuvasta näkyy, että heikko tuuli puhaltaa aivan eri suunnasta kuin pussin asennosta saattaisi olettaa. Ei sitä pussia kovin heikot puuskat kääntäneet.

Kuulusteluissa kävi lopulta ilmi, että kilpailujen johtaja, itse herra "Nessinen" oli käynyt käsin kääntämässä pussia. Hänen selityksensä mukaan pussin rakenne ei ollut aivan tarpeeksi herkkä joten hän oli käynyt hieman "auttamassa" kun se osoitti merkkejä kääntymisestä. Tämä "tunnustus" ratkaisi asian minun kohdaltani. Saattoihan olla, että pussi olisi jäänyt alkuperäiseen asentoon ilman "Nessisen" auttavaa kättä. Vaikka pussin asennolla ei sääntöjen mukaan ole merkitystä tuulen voimakkuuden ollessa alle 3 m/sek, niin tämä tuskin antaa kenellekään valtuuksia heitellä sitä sinne sun tänne mielensä mukaan.

Harjoitushyppöjen aikana kilpailija luonnollisesti seuraa pussin liikkumista ja oppii näkemään millä voimakkuuksilla se liikkuu ja toimii. Koska kysymyksessä oli varsin huonosti asennettu ja konstruoitu tulipussi, voidaan hyvin olettaa, että hypääjä nähdessään sen kääntyneen 180° tulee siihen tulokseen, että puuska on ollut voimakas ja voi uusiutua. Tosin pussi roikkui suorana hyppyhetkellä joten tilanne ei olisi antanut aihetta hakea lähestymislinjaa "väärittä" puolelta maalialuetta (Daffi ja Enska). "Hyökkäyspiste" lähemmäksi ja mahdollisesti hieman korkeammalta sisään, olisi riittänyt.

Kirjoitin äänestyslippuuni "rejump" ja saman teki ilmeisesti Norjan joukkueen johtaja sillä äänestyksen tuloksena (2—1) koko helikopterikuormalle myönnettiin oikeus suorittaa uusintahyppy. Uusinnasta ei Daffille ja Enskalle ollut mitään hyötyä. Osaviet töpät ilman tulipussin virhenäyttöäkin. No, ainakin Enska.

Palaan vielä takaisin Antsan viimeiseen hyppyyn henkilökohtaisessa tarkkuuskilpailussa. Sillä hypyllä Antsa menetti paljon. Näin "jälkipelissä" voidaan todeta, että yleismestaruuden kirkkaimman mitalin hän menetti jo toisella kilpailuhypyllään (tyyli). Sen sijaan

yleismestaruuden ja tarkkuuskilpailun hopeamitalit olisivat olleet saavutettavissa. Jos.

Jos tulos tällä viimeisellä hypyllä olisi ollut 95 senttiä parempi kuin mitä se oli niin se olisi riittänyt yleismestaruuden hopealle. Jos se olisi ollut 35 senttiä parempi olisi henkilökohtaisen tarkkuushyppykilpailun hopea ollut Antsan. Jos ja jos.

Yleensä en pidä jälkipelistä, mutta tämän jossitteluni taakse kätkeytyy pieni opettava tositarina, jota en voi olla kertomatta. Edellä mainitsemani hopeamitalit olisivat nimittäin todella olleet saavutettavissa JOS Antsan viimeistä hyppyä olisi mitattu kantapäästä eikä siitä toisesta päästä eli "ahterista". Miksi näin mitattiin siitä kerron nyt.

Antsan viimeinen hyppy henkilökohtaisessa tarkkuushyppykilpailussa oli jäämässä hieman vajaaksi. Tästä syystä hän joutui suorittamaan varsin mittavan kuroituksen. Tuomarit olivat sijoittuneet siten, että yksi näki alastulon edestä ja yksi kummaltakin sivulta. Neljäs tuomari jäi Antsan selän taakse. Tämä neljäs tuomari oli itse kuningas McPherson. Kolmen muun tuomarin ollessa hyvin matalana hän vaivautui hädin tuskin kumartumaan lievästi (ihme ettei saanut Antsan monosta päähänsä).

Antsa rojauti kiviröykkiöön. Alastuloa edestä ja sivuilta seuranneet tuomarit sijoittivat mittatikkunsa pläköän eli keskuslevyn välittömään läheisyyteen. Siihen kohtaan johon Antsan toinen kantapää oli osunut. Yksi näistä kolmesta oli Eetu. Kuningas sen sijaan oli Antsan leveän selän takaa, pystyssä seisten tullut siihen tulokseen, että takapuoli oli ensimmäisenä kosketanut maalialuetta. Näin ollen hän sijoitti mittatikkunsa noin metrin verran kauemmaksi pläkästä kuin muut kolme tuomaria.

Tilanteesta syntyi vilkas keskustelu. Hetken kuluttua yksi tuomari siirsi tikkunsa kuningaan tikun viereen. Neuvonpito jatkui ja hetken kuluttua Eetu sai havaita mittatikkunsa töröttävän pläköän läheisyydessä kuin orpo piru. Myös toinen tuomari oli siirtänyt tikkunsa metrin kauemmaksi. Antsan hyppy mitattiin enemmistö päätöksellä takapuolesta. Tulokseksi saatiin kohtalokkaat 1,07. Sinänsä täysin SÄÄNTÖJEN mukaisesti.

Tästä kuningas McPherson sai Antsan vihat niskaansa. Onneksi hän ei ymmärtänyt suomea. Mielestäni kuningas ei ollut oikea vihottelun kohde eikä myöskään ainoa tuomari,

jonka osakkeet kääntyivät jyrkästi laskusuuntaan tapahtuneen jälkeen. Kuningaan osakkeet laskivat lähinnä sen takia, että hän erehtymättömänä herrana ja hidalgona, kaiken tietävän ja osaavana ylituomarina ei Antsan alastulohetkellä vaivautunut edes polvistumaan, puhumattakaan siitä, että hän olisi heittänyt vatsalleen esimerkinä muille "vähäpätöisemmille" tuomareille. Se tosiaan, että hän puhumalla onnistui muuttamaan kahden tuomarin näkemystä on laskettava näitten kahden heikkoluontoisuuden, eikä kuninkaan suureksi miinukseksi (osaathan Antsa sinäkin puhua).

Tarkkuushyppykilpailuissa hyvän tuomarin ominaisuuksiin kuuluu, että hän sijoittuu oikein, näkee ja päättää nopeasti sekä PYSYY päätöksessään eri mieltä oleva puhuja sitten kuningas tai presidentti. Jos tämän oppisimme...

Tässä oli se opettavainen tositarina ja tätä taustaa vasten on ehkä helpompi ymmärtää Antsan suuttumusta, hänen fiilingin ja hyppyhalukkuuden menettämistä. Mutta ei se kuulkaas auta. Antsa ja me muut. Kilpailu on kilpailu. Kilpailutuomari on ihminen, ihmisen on erehtyväinen. Erehtyväinen on... jokainen meistä.

Koneessa Oslosta Helsinkiin oli aikaa mettiä. Mitkä olivat tuliaisemme? Kolme vaivasta pronssimitalia. Vai olivatko ne niin vaivaisia? Eipä tietenkään. Hyvillä suorituksilla hankittuja. Olemme vain tunnottune siihen, että härmländiläiset parasuutturheilijat ovat Skantinaavian parhaat. Emme ole enää. Tämä vuosi oli ruotsalaisten vuosi. Entä ensi vuonna? Siihen mennessä meidän on löydettävä ne lääkete, joilla palautamme kärkipaikkamme. Yksinomaan kotikenttäetä ei tule riittämään. Sanoivat ruotsalaiset. Osoittivat norjalaiset.

Sillä aikaa kun lääkereseptin sisältöä harkitaan lohdutan itseäni sillä, että Antsa olisi voitannut tyylilyhyppöjen kultamitalin JOS vain kaksi parasta aikaa olisi huomioitu ja sillä, että Kiti oli kisojen ylivoimaisesti paras tarkkuushyppääjä JOS huomioimme sekä henkilökohtaiset että joukkuehyppyä. Haa. Pitäisikö meidän muuttaa sääntö ensi vuodeksi?

Laskeuduimme turvallisesti Seutulan lentokentälle ja onnistuimme jälleen kerran jymäyttämään tullilaitosta. Joukkue hajosi. Pojat lähtivät itse kukin omiin suuntiinsa, kokka kohisten kohti uusia seikkailuja. Tehtäväni oli päättynyt. Eittiintausensandromei!!